

اصول کاربردی و حفاظت موتورهای MV

مؤلفین:

سجاد دادفر

وزارت نیرو- شرکت مدیریت تولید، انتقال
و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)

علیرضا رضوانی

وزارت نیرو- شرکت توسعه منابع آب
و نیروی ایران (IWPCO)

سپاه پوشش

شناسه	: دادر، سجاد، ۱۳۶۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: اصول کاربردی و حفاظت موتورهای MV مؤلفین سجاد دادر، علیرضا رضوانی.
مشخصات نشر	: تهران: سپها پویش- ۱۴۰۲
مشخصات ظاهری	: ۸۸ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۵۳۸۷-۷۷-۵
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
موضوع	: موتورهای برقی -- نگهداری و تعمیر
موضوع	: repair Electric motors -- Maintenance and
موضوع	: موتورهای برقی -- طرح و ساختمان
موضوع	: construction Electric motors -- Design and
شناسه افزوده	: رضوانی، علیرضا، ۱۳۶۱ -
رده بندی کنگره	: ۵۷TK ۱۳۹۷۴ الف ۵۲/
رده بندی دیویی	: ۴۶/۶۲۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۱۳۵۴۹۲

این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هرکس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه ناشر، نشر یا پخش کند مورد پیگیری قانونی قرار خواهد گرفت.

تلفن و فکس: ۶۶۵۶۹۸۸۱
همراه: ۰۹۱۳۵۲۶۱۴۱۹

سپهانپویش میدان انقلاب-ابتدای کارگر جنوبی کوچه رشتچی - بن بست اول-پلاک ۴ طبقه همکف

عنوان کتاب..... اصول کاربردی و حفاظت موتورهای MV
مؤلفین..... سجاد دادر، علیرضا رضوانی
ناشر..... انتشارات سپها پویش
طراحی جلد..... یاسمن قرایی
صفحه آرا..... امیر کلینی
چاپ اول..... ۱۴۰۲
تیراژ..... ۲۰۰
قیمت..... ۱۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۳۸۷-۷۷-۵

فروشگاه اینترنتی:

www.sohadanesh.com

حق چاپ محفوظ انتشارات سپهانپویش

پروردگارا:

اگر موفقتی هست تو دادی

و اگر عزتی هست تو بخشیدی

و اگر هدایتی هست به لطف تو ست.

کتاب دریچه‌ای به سوی علم است.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: کلیات.....	۱۱
فصل دوم: مشخصه‌های بار.....	۱۳
۱-۲ دسته‌بندی‌های بار.....	۱۳
۱-۱-۲ درایوهای گشتاور ثابت.....	۱۳
۲-۱-۲ گشتاور تابعی از درایوهای سرعت.....	۱۵
۲-۲ توان حالت ماندگار.....	۱۵
۳-۲ متوسط گشتاور و شتاب شروع به کار.....	۱۶
۱-۳-۲ گشتاور شتاب.....	۱۶
۲-۳-۲ اینرسی.....	۱۷
۳-۳-۲ اصطکاک.....	۱۸
۴-۳-۲ فرکانس راه‌اندازی.....	۱۸
۵-۳-۲ پارامترهای موتور القایی.....	۱۹
فصل سوم: موتورهای القایی قفس سنجایی.....	۲۱
۱-۳ مشخصه‌های گشتاور.....	۲۱
۲-۳ حروف مشخصه طراحی مطابق استاندارد NEMA.....	۲۲
۳-۳ حروف کددار استاندارد NEMA.....	۲۴
۴-۳ اینرسی.....	۲۴
۵-۳ ضریب سرویس.....	۲۵
۶-۳ سیستم‌های عایقی و افزایش دما.....	۲۶
۷-۳ توانایی مقاومت در برابر ضربه موج.....	۲۷
۸-۳ ولتاژ و فرکانس منبع تغذیه.....	۲۸
۹-۳ ضریب توان راه‌اندازی یا روتور قفل شده.....	۲۸
۱۰-۳ محفظه‌ها.....	۲۸
۱۱-۳ موتورها برای نواحی طبقه بندی شده (پر خطر).....	۳۱
۱۲-۳ جریان‌های یاتاقان و شفت.....	۳۲

- ۳-۱۲-۱ یاتاقان های بوشی ۳۳
- ۳-۱۲-۲ یاتاقان ضد اصطکاک ۳۳
- ۳-۱۲-۳ یاتاقان بالشتکی ۳۴
- ۳-۱۲-۴ حفاظت یاتاقان در برابر خطاها ۳۴
- ۳-۱۲-۵ نامتعادلی ولتاژ تغذیه ۳۵
- ۳-۱۲-۶ جریان شفت ۳۵
- ۳-۱۳ لوازم جانبی ۳۶
- ۳-۱۴ جعبه ترمینال موتور ۳۷
- فصل چهارم: موتورهای القایی روتور سیم پیچی شده (حلقه لغزان) ۳۹
- فصل چهارم: موتورهای القایی روتور سیم پیچی شده ۳۹
- فصل پنجم: موتورهای سنکرون ۴۳
- ۵-۱ کلیات ۴۳
- ۵-۲ ولتاژ و فرکانس منبع تغذیه ۴۴
- ۵-۳ سیستم عایقی و افزایش دما ۴۵
- ۵-۴ مشخصه گشتاور ۴۵
- ۵-۵ اینرسی (WK^2) ۴۷
- ۵-۶ سیستم تحریک ۴۷
- ۵-۷ حفاظت روتور و پایش ۴۹
- ۵-۸ بهبود ضریب توان سیستم ۴۹
- ۵-۹ نوسانات گشتاور هنگام شتاب گیری ۵۱
- ۵-۱۰ نوسانات جریان ۵۲
- ۵-۱۱ کاربردها ۵۴
- فصل ششم: موتورهای الکتریکی و درایوهای فرکانس متغیر ۵۵
- فصل هفتم - افت ولتاژ و زمان شتاب گیری ۵۹
- ۷-۱ کلیات ۵۹
- ۷-۲ محاسبات افت ولتاژ با استفاده از روش تئوری ۶۱
- ۷-۲-۱ روش اتصال کوتاه ۶۱

- ۶۱..... ۲-۲-۷ روش پریونیت
- ۶۲..... ۳-۲-۷ معرفی موتور
- ۶۳..... ۴-۲-۷ افت ولتاژ ناشی از بار
- ۶۳..... ۵-۲-۷ روابط و معادلات مورد استفاده
- ۶۵..... ۶-۲-۷ نمونه‌ای از افت ولتاژ ناشی از راه‌اندازی موتور
- ۶۷..... ۳-۷ افت ولتاژ هنگام اعمال بار ناگهانی به ژنراتور کوچک
- ۶۹..... ۴-۷ افت ولتاژ و زمان شتاب‌گیری با استفاده از نرم‌افزار کامپیوتری
- ۷۰..... ۵-۷ برآورد زمان شتاب‌گیری با استفاده از محاسبات تئوری
- ۷۲..... ۶-۷ تخمین زمان کاهش سرعت
- ۷۷..... ۷-۷ روش ساده تخمین زمان شتاب‌گیری درایوهای گریز از مرکز (فن‌ها، دمنده‌ها)
- ۷۷..... فصل هشتم - کنترل‌های موتور و روش‌های راه‌اندازی
- ۷۷..... ۱-۸ راه‌انداز دارای فیوز
- ۷۹..... ۲-۸ کنترل‌های نوع تابلویی
- ۷۹..... ۳-۸ روش‌های راه‌اندازی
- ۷۹..... ۱-۳-۸ راه‌اندازی مستقیم
- ۸۰..... ۲-۳-۸ راه‌اندازی توسط راکتور
- ۸۱..... ۳-۳-۸ راه‌اندازی توسط اتوترانسفورماتور
- ۸۳..... ۴-۳-۸ راه‌اندازی توسط خازن
- ۸۳..... ۵-۳-۸ راه‌اندازی توسط راکتور-خازن
- ۸۳..... ۶-۳-۸ راه‌اندازی توسط ترانسفورماتور
- ۸۴..... ۷-۳-۸ راه‌اندازی ولتاژ متغیر
- ۸۵..... ۸-۳-۸ راه‌اندازی فرکانس متغیر
- ۸۶..... ۹-۳-۸ راه‌اندازی سیم پیچ بخشی
- ۸۷..... مراجع و کتاب‌شناسی
- ۸۷..... استانداردها
- ۸۷..... کتاب‌شناسی